

INTERPROVINCIALE COMMISSIE HERINDELING VIJFHEERENLANDEN

IPC VERSLAG van het gesprek met bestuurders van de Gemeenschappelijke Regeling PAUW bedrijven d.d. 23 maart 2016 in het provinciehuis van Utrecht, dit in het kader van de herindelingsprocedure van de gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik met als doel de vorming van de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2018

Aanwezig:

Namens de Gemeenschappelijke Regeling PAUW bedrijven:

- Vital van der Horst, voorzitter Dagelijks Bestuur
- Johan van Everdingen, lid van het Dagelijks Bestuur
- Els Uijting, algemeen directeur

Namens de IPC:

- Mariëtte Pennarts-Pouw, voorzitter IPC
- Adri Bom-Lemstra, IPC-lid
- Roel Wever, procesbegeleider IPC
- Marcel de Prieelle, beleidsadviseur provincie Zuid-Holland
- Hans Versteeg, beleidsadviseur provincie Utrecht
- Greet van Weerd, verslaglegging

Mevrouw Pennarts heet de aanwezigen welkom en licht het proces en de planning van de herindelingsprocedure toe

Afgesproken wordt dat PAUW het (vertrouwelijke) conceptverslag van dit gesprek eerst ter correctie zal ontvangen; dit verslag wordt op verzoek PAUW naar mevrouw Uijting gezonden. De verslagen worden uiteindelijk onderdeel van het herindelingadvies en het vertrouwelijke karakter van dit verslag is vanaf dat moment niet meer van kracht.

De gespreksdeelnemers stellen zich voor.

- De heer Van der Horst is wethouder Stichtse Vecht.
- De heer Van Everdingen is wethouder van de gemeente Lopik. Daarvoor was hij wethouder in Nieuwegein en Oudewater en daardoor heeft hij een goed beeld van het gebied.
- Mevrouw Uijting is algemeen directeur van PAUW, een sociaal werkbedrijf voor ca. 750 medewerkers. PAUW organiseert werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, hetzij met een SW-indicatie, een Wajong- of bijstanduitkering. PAUW heeft in de eigen arbeidsmarktregio (en ook daarbuiten) contacten met ca. 2000 werkgevers. Vianen is met Lopik, Nieuwegein, De Ronde Venen, Stichtse Vecht en IJsselstein één van de zes gemeenten die deelnemen aan de Gemeenschappelijke Regeling.

Hoe beoordeelt PAUW de voorgenomen samenvoeging van Leerdam-Vianen-Zederik tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden per 1 januari 2018? Wat zijn daarvan de gevolgen voor PAUW en de samenwerkingsrelatie in de regio?

De heer Van Everdingen deelt mede dat PAUW waardering heeft voor de fusie van de drie gemeenten, immers, het betreft hier een democratisch proces dat van onderop vorm krijgt. De colleges van B&W van de betrokken gemeenten hebben een unanieme keuze gemaakt terwijl driekwart van de gemeenteraden voorkeur heeft voor aansluiting bij de provincie Utrecht. Aan zo'n logisch proces kan niet voorbij worden gegaan. De provinciekeuze kan consequenties hebben voor de gemeenschappelijke regelingen inzake GGD en de Veiligheidsregio, daar deze aan provinciegrenzen gebonden zijn. Dat is voor de overige gemeenschappelijke regelingen geen wetmatigheid.

PAUW bedient een groot deel van Utrecht aan de zuidkant en richting Stichtse Vecht en Ronde Venen en bestrijkt daarmee de as Utrecht-Eindhoven. Over de provinciegrens heen is er weinig samenwerking; feitelijk houdt dat bij Vianen op. Het gaat hier echter om de spil van het land (A27, A2 en A15) en ook over provinciegrenzen heen zou er dienaangaande meer samenwerking en synergie kunnen worden gecreëerd. PAUW gebruikt de gehele arbeidsmarktregio voor matching tussen werkaanbod en werkzoekenden uit de eerdergenoemde doelgroepen. Enige schaal is een belangrijke succesfactor. Wat de heer Van Everdingen betreft is het logisch de economische lijn, die er al ligt, door te trekken. Zo ontstaat er meer balans tussen het landelijk en het stedelijk gebied en dat wordt versterkt door de komst van Vijfheerenlanden naar Utrecht. Leerdam en Vianen hebben (maak)industrie maar voor het overige komt het werkaanbod vooral uit het veelal agrarisch gebied. Nieuwegein biedt weer andersoortig werk aan, terwijl het werk in Lopik en IJsselstein weer een ander karakter heeft. Die variëteit biedt werkzoekenden uit Zederik, Leerdam en Vianen de kans om ook op andere markten te opereren.

Mevrouw Uijting licht vervolgens toe dat Avres de kleinste arbeidsmarktregio van Nederland heeft. Het sociale domein kent forse uitdagingen en dat vraagt om organisaties die problemen integraal kunnen aanpakken. Ook in dat opzicht is schaalvergroting een goede zaak, meer werkgevers en kunnen beter plannen worden gemaakt. Het is verstandig dat Vianen, Leerdam en Zederik bij elkaar versterking zoeken.

Wat betekent het voor PAUW wanneer Vijfheerenlanden aan de provincie Zuid-Holland wordt toegevoegd en daar de samenwerking zoekt?

Mevrouw Uijting antwoordt dat zij in dat geval de gemeente met de meeste experimentele daadkracht en pioniersmentaliteit zou gaan missen, nl. Vianen. Ook zou PAUW daardoor een bepaald soort banen kwijt raken. Vianen is geen groot onderdeel van PAUW maar het type banen uit die gemeente heeft veel toegevoegde waarde voor PAUW.

Zit er een natuurlijke grens aan de grootte van een SW-organisatie? Hangt dat samen met de omvang van de arbeidsmarktregio?

Mevrouw Uijting wil de ideale omvang van een SW-organisatie niet uitsluitend baseren op inwoneraantallen van een regio; een en ander is van meerdere factoren afhankelijk. Vooral is de mate van samenwerking in het gebied belangrijk en dat kan over grenzen heen gaan. Op dit moment beweegt PAUW zich in twee arbeidsmarktregio's maar het is praktischer om in één arbeidsmarktregio te werken, o.a. gelet op de contacten met werkgevers, de afspraken over de inzet van het instrumentarium, overleg over vacatures etc.

De heer Van Everdingen meent dat er zeker een bovengrens zit aan de omvang van een GR; PAUW heeft die bovengrens nog lang niet bereikt. Ook is er een ondergrens. Mocht Vianen uittreden, dan

zal PAUW niet omvallen, maar komt de ondergrens wel nader bij. Avres doet het goed maar wordt geconfronteerd met het uittreden van Hardinxveld-Giessendam. Lingewaal en Neerijnen zullen waarschijnlijk ook naar een andere GR overgaan en dat vergroot de kwetsbaarheid van Avres.

In het algemeen kan worden gesteld dat een kleine SW-organisatie te maken heeft met minder arbeidsplaatsen en een eenzijdiger werkaanbod.

Spreker is er voorstander van om PAUW en Avres in de toekomst te gaan bundelen; dat geeft meer stabiliteit en kracht. Juist nu de drie gemeenten gaan fuseren, zou dat een goede stap zijn.

De voorzitter begrijpt dat een eventuele samenwerking tussen Avres en Pauw betrekking heeft op twee verschillende arbeidsmarktregio's en dat dit nu nog een complicerende factor is. Tegelijkertijd begrijpt zij dat het scharnierpunt in de regio onvoldoende wordt benut.

De heer Van Everdingen bevestigt dit. Molenwaard en Culemborg zouden ook kunnen profiteren van een versterking van de noord-zuid as. Er ontstaat dan een gebied met maakindustrie en agrarische bedrijvigheid en dat sluit ook aan bij de werkbehoefte van de doelgroepen van Pauw.

Mevrouw Uijting vindt de noord-zuid as ook erg belangrijk voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebied en het woon-werkverkeer van de medewerkers. Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van werk, is zeer gebaat bij een goede bereikbaarheid.

Kunt u inzicht geven in de (eventuele) financiële consequenties van uittreding/toetreding voor PAUW?

Mevrouw Uijting antwoordt dat het grootste financiële knelpunt betrekking heeft op de teruglopende rijkssubsidie voor de SW. PAUW is een financieel gezond bedrijf. Mocht er een gemeente gaan uittreden, dan heeft dat gevolgen en zullen er door een externe organisatie berekeningen moeten worden gemaakt, echter, op voorhand is niet bekend hoe zo'n proces gaat verlopen.

De heer Van Everdingen staat op het standpunt dat de deelname aan of uittreding van een gemeente uit een GR weloverwogen dient plaats te vinden, temeer daar er geen urgentie is een en ander snel af te wikkelen. Hij verwacht overigens geen "aardverschuiving", mocht Vianen uittreden.

Zou Vianen kiezen voor een andere samenwerking, dan acht mevrouw Uijting het niet wenselijk de SW-medewerkers uit Vianen, die nu bij PAUW werken, te ontslaan; zij hebben een arbeidsovereenkomst met het bedrijf. Het gaat om ca. 30 medewerkers. Bovendien moet nog onderzocht worden of dit qua arbeidsrecht wettelijk wel kan zonder instemming van de betreffende medewerkers.

Is een combinatie tussen Avres en Pauw niet mogelijk, omdat beide Gemeenschappelijke Regelingen zich nu in twee arbeidsmarktregio's bevinden?

Samenwerken kan altijd, maar wordt flink belemmerd door de grenzen van de arbeidsmarktregio. Tegelijkertijd is het niet verboden de grens over te gaan maar dan doet het SW-bedrijf, dat zich buiten de regio bevindt, niet mee in de matchingssystematiek van vraag en aanbod en alle andere afspraken/instrumenten die in gezet worden om werk te organiseren/mensen naar werk te helpen. Werkgevers geven er over het algemeen de voorkeur aan om zaken te doen met het SW-bedrijf uit de eigen regio. Goede, persoonlijke contacten tussen bestuurders kunnen ook een rol spelen.

Gevraagd wordt naar de samenhang tussen de drie gemeenten wat betreft cliënten, werkzoekenden, werkaanbod e.d.

De heer Van Everdingen antwoordt dat Vianen als een stad(je) kan worden getypeerd. Leerdam heeft een glasfabriek en ook wat industrie maar is verder voor een belangrijk deel agrarisch georiënteerd. Voor kinderen uit het agrarische milieu is veelal een specifiek werkaanbod nodig. Voorts hebben

Leerdam en met name Zederik een populatie met een sterke geloofsovertuiging en ook dat heeft gevolgen voor type school en werk. Belangrijk is om werk in de regio aan te bieden, om te voorkomen dat er te lange reisafstanden ontstaan.

De heer Van Everdingen memoreert dat Avres bestaat uit een sociale werkvoorziening en een sociale dienst. PAUW is een SW-bedrijf maar heeft met de sociale dienst een uitstekende samenwerking. Wel zijn PAUW en Lekstroom (inclusief Houten)aan het onderzoeken of meer samenwerking tussen beide organisaties mogelijk is en hoe PAUW nog meer ontschot kan worden gewerkt: Avres heeft met dat laatste veel ervaring en onderzocht wordt of dat ook binnen PAUW mogelijk is. Spreker ziet dienaangaande veel mogelijkheden.

Mevrouw Uijting merkt op dat zij, als het gaat om de oriëntatie op de toekomst, niet in structuren wil denken. Centraal moet haar inziens de vraag staan hoe partijen elkaars krachten en kwaliteiten zo goed mogelijk kunnen benutten, los van een fusie of iets dergelijks. Zo regelt Lekstroom de inkoop op een uitstekende manier en is het zaak dat andere organisaties die functie ook zo optimaal mogelijk kunnen gebruiken.

Houten werkt op het gebied van de sociale werkvoorziening samen met de gemeente Utrecht maar praat wel mee met de partijen in de eigen arbeidsmarkt.

De voorzitter krijgt de indruk dat PAUW veel groeimogelijkheden heeft, gezien de grote arbeidsmarktregio en de intensieve samenwerking met andere partijen. Dat wordt door de PAUW vertegenwoordigers beaamd.

Gevraagd wordt naar het toekomstperspectief van PAUW en de regionale samenwerking in het sociale domein.

Mevrouw Uijting antwoordt dat PAUW momenteel bezig is met een oriëntatie op de toekomst. Zij ziet veel toekomstmogelijkheden voor het bedrijf wat betreft de functies ook in de toekomst: het vluchtelingenwerk, de klantmanagers, taallessen, uitzendbureaus e.d. Allen in een soort netwerkorganisatie die krachten bundelt, werk organiseert en mensen toeleidt naar regulier werk. Overigens bevindt de dagvoorziening zich in de wijk; de arbeidsmatige zaken treft men vooral buiten de wijk aan. Belangrijk is dat het bedrijf bekend, benaderbaar en gemakkelijk te vinden is. Zij verwacht dat er op een gegeven moment een optimale schaal zal zijn bereikt.

De heer Van Everdingen meent dat bestuurlijke grenzen in de toekomst zullen gaan vervagen, terwijl de economische, maatschappelijke en sociale grenzen prominenter gaan worden.

Hij nodigt de provinciebestuurders van harte uit om het 60-jarig bestaan van PAUW bij te wonen. Zij kunnen ter zake een uitnodiging tegemoet zien.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng.